

*Magánjogi jogérvényesítés,
versenyjogi kártérítési
irányelv*

dr. Zavodnyik József

2016. június 14.

2014/104/EU irányelv

- a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv
- cél:
  - az EUMSZ 101. vagy 102. cikkének, illetve a nemzeti versenyjog ezeknek megfelelő rendelkezéseinek megsértésében megnyilvánuló versenyjogi jogsértés következtében kárt szenvedett személyek kártérítési igénye érvényesítésének támogatása
  - a magánjogi és a közjogi jogérvényesítés összehangolása
- átültetési határidő: 2016. december 27.

Egyes korábbi hazai szabályok, megközelítések megerősítése

- mindenki jogosult kártérítésre, aki a jogsértés következtében kárt szenvedett [akár közvetlen, akár közvetett vevőként (előadóként)]
- teljes kártérítés elve (ténylegesen bekövetkezett vagyoni veszteség, elmaradt haszon, kamat)
- a bíróság becsléssel is megállapíthatja a kár mértékét
- a versenyjogi jogsértést közös magatartással előidéző vállalkozások egyetemleges felelőssége mint főszabály

Egyes korábbi hazai szabályok, megközelítések megerősítése

- a kartellekkel szembeni kártérítési igények érvényesítését támogató szabályok (az irányelv és a Tpv. kartell fogalma eltér)
- a büntető kártérítés kizárása
- a nemzeti versenyhatóság vagy a felülvizsgálati bíróság által hozott jogerős döntésben megállapított versenyjogi jogsértés megtörténte nem vitatható a kártérítési perben

Új szabályok megjelenése

- a versenyfelügyeleti hatóság ügyiratában szereplő és egyéb bizonyítékok feltárása
- az árnövekedés (árcsökkenés) továbbhárítása, figyelemmel
  - a teljes kártérítés elvére
  - az alperes erre irányuló védekezésére
  - a közvetett vevők (eladók) igényérvényesítésére
- az alternatív vitarendezési eljárások szerepe

Számos potenciális konfliktus

- felperes(ek) és alperes(ek) között
- felperesek között
- alperesek között
- közvetlen és közvetett vevők között
- felperesek és versenyhatóság között

Számos kérdés fogalmazódik meg az irányelv kapcsán

- Miként illeszkedik az irányelv a polgári jogi felelősség hanyatlásának tendenciájába?
- Hol húzódik az állam polgári jogi jogviszonyokba történő beavatkozásának a határa?
- Az új szabályozás a versenyjogi kártérítési perek számának a növekedését fogja eredményezni?
- Az új szabályok hiánya akadályozta eddig a versenyjogi kártérítési keresetek benyújtását?

A polgári jogi felelősség hanyatlása

- a kockázat és a vétkesség szerepének párharca
- a hagyományos kártérítés helyébe a kockázat megosztása és szocializálása lép
- az individuális felelősség háttérbe szorulása, az objektív felelősség térnyerése
- ellenzők: a vétkességi felelősség felváltása megváltoztatja a jog és az erkölcs viszonyát
- Savatier, 1951.: a vétkességi felelősségben az emberi szabadság visszatükröződése és visszhangja látszik, megszüntetése minden társadalom „morális dekadenciájához” vezetne

A kártérítési jog klasszikus elemei és a versenyjogi kártérítés

- az alperesi pozíció személyi körének tágítása (a versenyjogi jogsértést elkövetők körének bővülése)
- károkozó magatartás
  - a versenyhatósági határozatának szerepe a bizonyításban (probléma az eltérő mérce a versenyjogi és a polgári jogi területen)
- kár
  - a kár jellege is kérdéses lehet (pl. az árkartell következtében megemelkedett árak miatt nem fogyasztó fogyasztók kára)
  - a kár összecszerűségének bizonyítása nehézségekbe ütközhet
  - egyes jogsértések esetén a 10%-os vélelem
- az ok-okozat bizonyításának nehézségei
  - a szakértői bizonyítás felerősödése , a bírói kontroll csökkenésének veszélye

A kártérítési jog célja

- reparáció és prevenció
- a közjogi jogérvényesítés támogatja a magánjogi jogérvényesítést (pl. a jogsértést megállapító határozat köti a bíróságot) → a reparáció támogatása
- a magánjogi jogérvényesítés támogatja a közjogi jogérvényesítést (pl. a sikeres versenyjogi kártérítési keresetek visszatartják a vállalkozásokat a jogsértéstől) → a prevenció támogatása
- a közjogi jogérvényesítés szempontjai beszűremkednek a magánjogi jogérvényesítésbe (pl. az engedékenységi kérelmet benyújtó vállalkozásra irányadó kedvezőbb szabályok)

A sikeres magánjogi jogérvényesítés feltételei

- Juhász Dorina:
  - működőképes bizonyítási standardok
  - a közvetett vevők perlési lehetősége
  - csoportos perindítás lehetősége
- Csépai Balázs: a károk megtérítése iránti fellépés feltételei:
  - legyen. aki kész igényt érvényesíteni
  - a fellépő kárigenyét a bíróság hajlandó legyen befogadni
  - a kár mértéke elfogadhatóan meghatározható
- Nagy Csongor István: a kulcs a kárösszeg megállapításának világos szabályozása